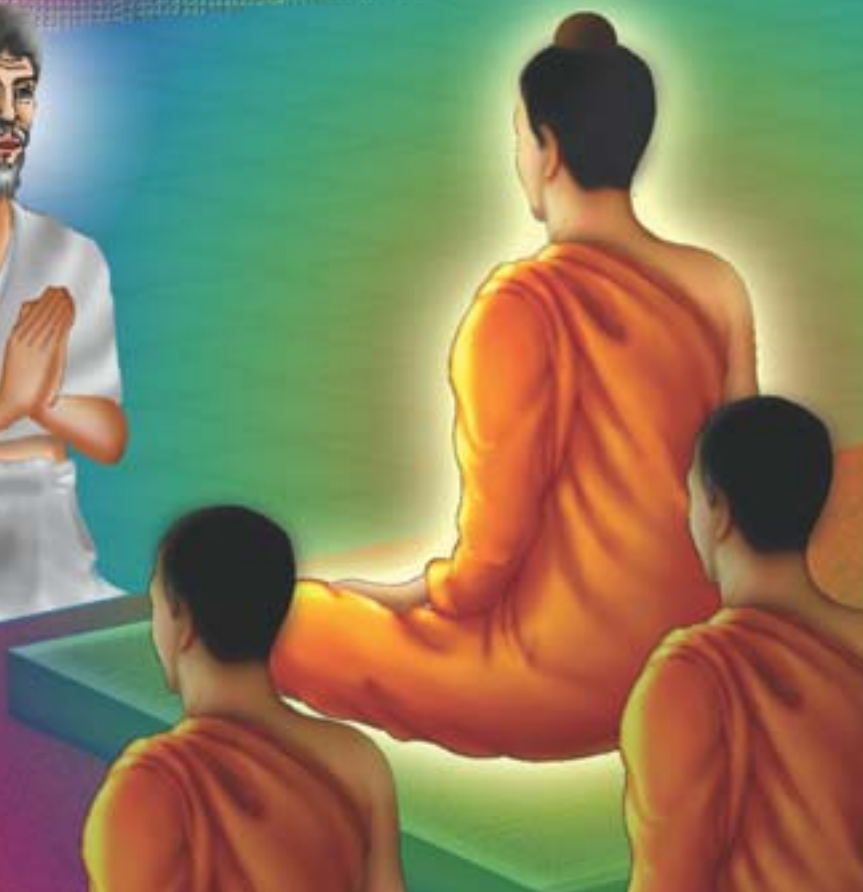
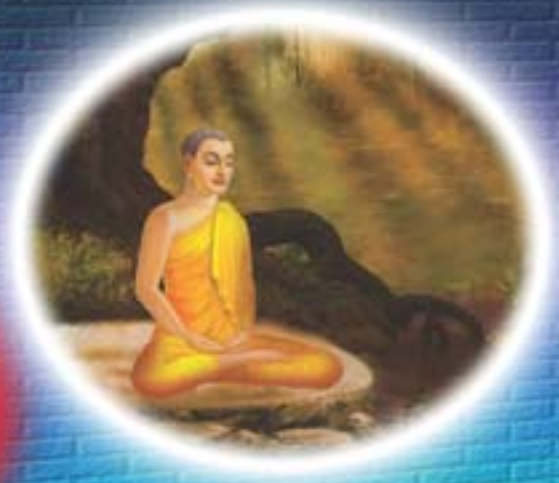

ผู้ ก ลั ว ต า ย
แ ล ะ ไ ม่ ก ลั ว ต า ย

ผู้มีความเกียจคร้าน มีความเพียรย่อหย่อน
ดำรงอยู่ตั้ง ๑๐๐ ปี ส่วนผู้มีความเพียร
แม้เป็นอยู่เพียงวันเดียว
เป็นชีวิตที่ประเสริฐกว่ามากมายนัก

ผู้กลัวตายและไม่กลัวตาย

๘๕

ในสังสารวัฏมิใช่อเนกประการ ภัยที่น่าหวาดกลัวที่สุด คือ ภัยจากอบายภูมิ ภพของอบายนั้น เป็นภพที่เสวยแต่ความทุกข์ อันแสนทรมาณ เมื่อพลัดตกไปในอบายภูมิแล้ว กว่าจะกลับมาสู่สุคติภูมิได้ ต้องใช้เวลายาวนาน การดำรงชีวิตด้วยการตั้งใจ ทำคุณงามความดี เป็นเครื่องยืนยันว่าเราจะไปสู่สุคติภูมิอย่าง เดียว แต่ถ้าหากเกิดมาแล้ว เป็นอยู่ลักแต่ว่ามีลมหายใจเข้าออก ไม่ได้สั่งสมบุญเพิ่มขึ้น ชีวิตจะว่างเปล่าจากสิ่งที่มีคุณค่า เกิดมาก็เหมือนไม่ได้เกิด ดังนั้นเราควรแสวงหาสาระของชีวิต ด้วยการสั่งสมบุญกันให้เต็มที่ เพื่อมุ่งตรงต่อหนทางพระนิพพาน

พระลัมมาลัมมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท ว่า

“โย จ วสสสโต ชีโว กุสโต ทินวิริโย
เอกาหิ ชีวโต เสโยโย วิริยํ อารภโต ทพฺพํ

ผู้มีความเกียจคร้าน มีความเพียรย่อหย่อน ดำรงอยู่ตั้ง ๑๐๐ ปี ส่วนผู้มีความเพียร แม้เป็นอยู่เพียงวันเดียว เป็นชีวิตที่ประเสริฐกว่ามากมายนัก”

ผู้มีความเกียจคร้าน ย่อหย่อนในการปรารภความเพียร หมายถึงบุคคลที่ใช้ชีวิตไปวันๆ โดยไม่รู้จักประกอบคุณงามความดี พระพุทธองค์ตรัสเรียกชีวิตของผู้นั้นว่า เป็นโมฆบุรุษ คือว่าง

ผู้กลัวตายและไม่กลัวตาย

๕๐

เปล่าจากคุณงามความดี ส่วนผู้ที่ปรารถนาความเพียรมั่นคง คือ คนที่ไม่ประมาทในการใช้ชีวิตนั่นเอง ผู้ไม่ประมาทในปัจจุบัน-โอวาทของพระบรมศาสดา คือ ผู้ทำประโยชน์ตนและประโยชน์ของผู้อื่นได้อย่างสมบูรณ์ ประโยชน์ตนหมายถึง การสั่งสมบุญบารมีให้กับตัวเองอย่างสม่ำเสมอ ไม่ขาดแม้แต่วันเดียว จนกระทั่งตั้งใจปฏิบัติธรรมได้เข้าถึงพระธรรมกาย สามารถกำจัดอาสวกิเลสให้หมดสิ้นไปได้อย่างสิ้นเชิงไม่เหลือเศษ และทำประโยชน์ของผู้อื่น ด้วยการชักชวนให้มารู้จักเส้นทางสร้างบารมีเพื่อไปที่สุดแห่งธรรม ให้รู้จักเส้นทางดำรงชีวิตอยู่ในสังสารวัฏนี้อย่างปลอดภัย

แม้ชีวิตนี้จะดำรงอยู่ได้ไม่นาน แต่พระบรมศาสดาทรงสรรเสริญว่า ใครดำรงชีวิตอยู่อย่างประเสริฐหรือไม่ นั่น ไม่ได้วัดกันที่ความมั่งคั่ง มิใช่เกิดจากความยาวนานของชีวิต แต่วัดที่ใครจะใช้เวลาที่ผ่านไปให้มีคุณค่า เป็นไปเพื่อการเพิ่มพูนบุญญาบารมีได้มากกว่ากันต่างหาก

*เหมือนในสมัยหนึ่ง มีพราหมณ์ชื่อ ชานุโสณิ เป็นผู้ที่มีสติปัญญา ได้ฟังกิตติศัพท์ความเป็นผู้รู้แจ้งโลกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว จึงเดินทางไปเข้าเฝ้า ทูลเรื่องความเห็นของ

ผู้กลัวตายและไม่กลัวตาย

๕๑

ตนเองว่า “ข้าแต่ท่านพระโคตมผู้เจริญ ข้าพเจ้ามีความเห็นว่
สัตว์ที่เกิดมาแล้ว ที่ชื่อว่าผู้ไม่หวาดกลัวไม่สะดุ้งต่อความตาย
นั้นไม่มีในโลกนี้ แล้วพระองค์มีความเห็นอย่างไรบ้าง”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “พวกเหล่าสัตว์ที่เกิดมาแล้ว
จำพวกที่หวาดกลัว หวาดหวั่นต่อความตายก็มี พวกที่ไม่กลัวไม่
สะดุ้งต่อความตายเลยก็มี” พราหมณ์ทูลถามต่อไปว่า “แล้วทั้ง
สองอย่างนี้เป็นอย่างไรเล่าพระเจ้าข้า”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบว่า “หมู่สัตว์ที่สะดุ้งกลัว
ต่อความตาย คือผู้ที่เกิดมาในโลกนี้ ไม่มีเป้าหมายของชีวิต ไม่รู้
ว่า ตัวเองเกิดมาทำไม ตายแล้วจะไปไหน หรือมีอะไรเป็นเป้าหมาย
สูงสุดของชีวิต เมื่อไม่รู้คุณค่าก็ไม่แสวงหาที่พึง ยังมี
ความยึดมั่นในกามคุณ ยินดีในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส มี
ความต้องการที่ไม่สิ้นสุด เมื่อเจ็บป่วยหนัก ใกล้จะหมดลมหายใจ
จิตใจจึงเต็มไปด้วยความกังวล อาลัยอาวรณ์ในเบญจกามคุณที่
เคยได้รับ และหวาดหวั่นต่อมรณภัยที่จะมาถึง เพราะไม่มั่นใจ
ในชีวิตหลังความตายว่าจะไปสู่สุคติภูมิหรือทุคติภูมิ

ส่วนคนบางคน แม้ไม่มีความอาลัยในกาม แต่ยังอาลัย
อาวรณ์อยู่กับสังขารร่างกายของตัวเอง ยึดติดลุ่มหลงในร่างกาย
พยายามที่จะปิดบัง ซ่อนเร้นความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย

ผู้กลัวตายและไม่กลัวตาย

๕๒

ของตัวเองทุกวิถีทาง เมื่อเจ็บไข้ได้ป่วย ไม่มีทางที่จะรักษาแก้ไขได้ ก็บังเกิดความวิตกกังวลว่า ร่างกายที่สวยสดงดงาม น่ารัก น่าอาลัยของเรา จะจากไปแล้ว ทุกข์โศกนัส ความสะดุ้งกลัว ต่อความตายก็บังเกิดขึ้น

นอกจากนี้ยังมีอีกจำพวกหนึ่ง พวกนี้มีมาก คือเป็นผู้ไม่ใส่ใจเรื่องการประพาสสุจริตกาย วาจา ใจ ทำแต่กายทุจริต วลีทุจริตและมโนทุจริตเป็นอาชญา ไม่ทำความดีด้วยตัวเองแล้ว ยังไม่พอ ยังคัดค้านการทำความดีของผู้อื่นอีก ก่อนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต จะเกิดความวิตกกังวลว่า ชีวิตที่ผ่านมาฉันไม่เคยสั่งสมคุณงามความดีอะไรเลย ภาพของบาปกรรมก็มาปรากฏชัดอยู่ในใจ ทำให้จิตใจเร่าร้อน คดีของผู้ที่ทำแต่บาปอกุศลก็ต้องไปสู่อบายภูมิ ซึ่งเป็นภพภูมิที่ต้องชดใช้กรรม ต้องทนทุกข์ทรมานเป็นแสนเป็นล้านปี เมื่อในใจนึกถึงความดีของตัวเอง ไม่ออกอย่างนั้น จึงเกิดความสะดุ้งหวาดกลัวต่อความตายที่มาอยู่ต่อหน้า

คนบางคน ขณะที่ยังเป็นหนุ่มเป็นสาว สุขภาพร่างกาย แข็งแรง ในใจมีแต่ความสนุกสนานร่าเริง คิดแต่ว่าเรายังเป็นหนุ่มเป็นสาวอยู่ ปล่อยตัวปล่อยใจไปตามอำนาจกิเลส ไม่ได้สนใจการประพฤติดุปฏิบัติธรรม ปล่อยชีวิตไปวันๆ เมื่อ

ผู้กลัวตายและไม่กลัวตาย

๕๓

เวลาใกล้ตายจึงเกิดความวิตกกังวลว่าตัวเราเมื่อยังสดใสแข็งแรง ก็ไม่สนใจศึกษาหลักธรรมให้เข้าใจ ซึ่งบัดนี้หมดโอกาสเสียแล้ว ความสงสัยมีติดอยู่ในใจยังมีอยู่มาก อีกทั้งความตายก็กำลังจะพรากเราไป เมื่อไม่สิ้นความสงสัย ในใจจึงเต็มไปด้วยความหวาดหวั่น”

พราหมณ์ทูลถามต่อไปว่า “ผู้ที่ไม่สะดุ้งกลัวต่อความตายเป็นอย่างไร” พระบรมศาสดาทรงอธิบายให้ฟังว่า “ใครก็ตามเป็นผู้ลดละความมักมากหรือไม่หมกมุ่นในกาม มองเห็นโทษของกามว่า มีต้นหวานแต่ส่วนปลายนั้นขม ถ้าไปยึดมันลุ่มหลง ความทุกข์ก็เพิ่มพูนทับทวี ถึงคราวป่วยหนักใกล้จะตาย จึงไม่มีความกังวลในกามคุณเหล่านั้น เมื่อไม่กังวล จึงไม่มีอะไรที่จะต้องไปเศร้าโศกเสียใจ ไม่ทูปอกชกตัว

บางคนมองเห็นสังขารของชีวิตว่า เมื่อเกิดแล้ว ชีวิตต้องพบกับความแก่ ความเจ็บ สุดท้ายต้องบ่ายหน้าไปสู่ความตาย จึงไม่มัวเมาประมาทในร่างกายซึ่งมีปกติเปื่อยเน่า เป็นรังของโรค เต็มไปด้วยของปฏิกูล แล้วหมั่นสร้างคุณงามความดี และปฏิบัติธรรมให้รู้แจ้งเห็นจริงในชีวิต เวลาใกล้จะตาย ก็จะไม่มีความวิตกกังวลถึงสังขารร่างกาย และไม่สะดุ้งกลัวต่อความตาย แม้แต่นิดเดียว จะไปสู่สัมปรายภพอย่างผู้มีชัยชนะ

ผู้กลัวตายและไม่กลัวตาย

๕๔

คนอีกพวกหนึ่ง เห็นชีวิตเป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา จึงพากเพียร ทำความดีทั้งทางกาย วาจา และใจ ตั้งแต่ปฐมวัย พิจารณาเห็นความตายอยู่ทุกอิริยาบถ ด้วยการเจริญมรณานุสติเป็นประจำ ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต เมื่อละจากโลกนี้ไป ก็ไปอย่างสงบสุข ไม่มีความหวาดหวั่นสะดุ้งกลัวประเภทสุดท้าย คือผู้สนใจศึกษาธรรมะและปฏิบัติที่ดีงามจากนักปราชญ์บัณฑิต มีความสงสัยก็เข้าไปถามผู้รู้ จนหมดความสงสัยในเรื่องโลกและชีวิต จึงไม่มีความกลัวต่อความตาย”

พราหมณ์ชานูโสณิ ได้ฟังพระธรรมเทศนาของพระพุทธองค์แล้ว เหมือนกับบุคคลที่เดินอยู่ในความมืดมายาวนาน แล้วได้มาพบแสงสว่างอันไม่มีประมาณ จิตใจมีแต่ความแค้นขึ้น เบิกบาน ตี๋มด้าในรสแห่งธรรมของพระพุทธองค์ พราหมณ์ได้ก้มลงกราบพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยความศรัทธาเลื่อมใสในธรรมภาสิต และได้ขอถึงพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งจนตลอดชีวิต

เราจะเห็นว่า เส้นทางของผู้ที่เกิดมาแล้ว ใช้ชีวิตอยู่ด้วยความไม่ประมาท ไม่เห็นห่างจากการสร้างความดีทั้งกาย วาจา และใจ ย่อมเป็นชีวิตที่ไม่หวาดกลัวต่อมรณภัย จะมีชัยอยู่อย่างปลอดภัย และจากโลกนี้ไปอย่างผู้มีชัยชนะ ต่างจากชีวิตของผู้ที่ไม่เห็นคุณค่าของการสร้างบารมี มีมาราวฟากกับดิน

ผู้กลัวตายและไม่กลัวตาย

๕๕

ชีวิตของโมฆบุรุษ จะดำรงอยู่อย่างผู้แพ้ คือพ่ายแพ้ต่ออำนาจ
อัสวกิเลส เป็นชีวิตที่หวาดหวั่นอยู่เป็นนิตย์ และจากไปอย่าง
ผู้พ่ายแพ้ ไปสู่อบายภูมิที่ปราศจากความสุข ต้องเสวยวิบาก-
กรรมอันแสนทรมานเป็นเวลายาวนาน

เพราะฉะนั้น ขอให้เรามั่นใจได้ว่าการที่เราตั้งใจทำความดี
ทุ่มเทชีวิตจิตใจสร้างบารมีโดยไม่มีข้อแม้ ข้ออ้างและเงื่อนไข
ทุกลมหายใจเป็นไปเพื่อการสั่งสมบุญบารมี ชีวิตเราจะ
ปลอดภัยและเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข และจากโลกนี้ไปอย่างผู้
มีชัยชนะ เพราะเราเข้าใจแล้วว่านั่นเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลง
ที่อยู่อาศัยเท่านั้น เราจะเข้าถึงภพภูมิที่ดีกว่า ละเอียดประณีตกว่า
เหมือนการย้ายตำแหน่ง ย้ายที่อยู่ชั่วคราวคราวเท่านั้น ดังนั้น
วันเวลาที่เหลืออยู่อย่างจำกัดนี้ เราปรารถนาจะสร้างบุญอะไร
ให้รีบทำให้เต็มที่ น้ำขึ้นให้รีบตัก เรามาถึงฝั่งแห่งทะเลบุญแล้ว
จะใช้ภาชนะอะไรตักก็เลือกเอา ตักมากได้มาก ตักปานกลาง
ก็ได้ปานกลาง ตักน้อยก็ได้น้อย เพราะชีวิตนี้ขึ้นอยู่กับการ เรา แล้ว
แต่เรา ใครรักบุญปรารถนาบุญ ก็รีบทำกันให้เต็มที่ ให้สมกับที่
เกิดมาสร้างบารมีอย่างแท้จริง

